LATVIJAS NACIONĀLAIS
SIMFONISKAIS ORĶESTRIS

LNSO, GLĀSS UN BARTOKS

LNSO, GLASS, AND BARTÓK

Piektdien, 2025. gada 31. oktobrī plkst. 19.00 Rīgas Kongresu namā
Friday, 31 October, 2025, at 7 PM at the Riga Congress Hall

ELĪNA BUKŠA — vijole | violin
KRISTAPS BERGS — čells | cello
Diriģents | Conductor **ŽILJĒNS MASMONDĒ | JULIEN MASMONDET**

Koncerts norisinās ar Francijas institūta Latvijā atbalstu
The concert is supported by the French Institute in Latvia

Koncertu finansiāli atbalsta Valsts kultūrkapitāla fonds
The concert is financially supported by the Latvian State Culture Capital Foundation

Koncertu ieraksta Latvijas Radio 3 "Klasika"
The concert is recorded by the Latvian Radio 3 *Klasika*

Atbalstītājs:
SIGNET BANK

Koncerta dienā iepazīsties ar programmu šeit:
The programme for tonight's concert is available here:

I DAĻA | PART I

FILIPS GLĀSS (*Philip Glass*, 1937)

Koncerts vijolei, čellam un orķestrim (2010)
Concerto for Violin, Cello, and Orchestra (2010)

Duets nr. 1 – Pirmā daļa | Duet N°1 – Part 1
Duets nr. 2 – Otrā daļa | Duet N°2 – Part 2
Duets nr. 3 – Trešā daļa | Duet N°3 – Part 3
Duets nr. 4 | Duet N°4

32′

II DAĻA | PART II

KAMILLA PEPĒNA (*Camille Pépin*, 1990)

Inlandsis (2023)

13′

BĒLA BARTOKS (*Béla Bartók*, 1881–1945)

Baletsvīta "Brīnišķīgais mandarīns" (1924)
Suite *The Miraculous Mandarin* (1924)

I. Sākums – paceļas priekškars | Beginning—Curtain Rises
II. Pirmā ievilināšanas spēle | First Seduction Game
III. Otrā ievilināšanas spēle | Second Seduction Game
IV. Trešā ievilināšanas spēle – Mandarīna parādīšanās | Third Seduction Game—the Mandarin Enters
V. Meitenes deja | Dance of the Girl
VI. Pakaļdzīšanās – no slēpņa izlec klaidoņi | The Chase—the Tramps Leap Out

20′

Kultūras ministrija
VALSTS KULTŪRKAPITĀLA FONDS
NEIBURGS
Garage demokrātiskā vīna bārs
ir
DELFI
3 Latvijas Radio Klasika
MŪZIKAS SAULE

GLĀSA DUBULTKONCERTS

Amerikāņu komponista Filipa Glāsa mūzika ir pietiekami rets, bet izsmalcināts gandarījums Latvijas koncertzālēm. Proti, tieši 2025. gadā tā skanējusi jau vismaz divas reizes – 27. aprīlī Rīgas cirkā ar mūzikas un mākslas attīstības fonda "Balsis" iniciatīvu un 18. jūlijā Cēsu mākslas festivālā. Ja minētajos koncertos mūzikas mīļotāji varēja baudīt Glāsa kamermūziku, tad šoreiz tiek piedāvāts simfoniskais opuss: Koncerts vijolei, čellam un orķestrim ir komponēts 2010. gadā pēc Nīderlandes Dejas teātra pasūtījuma kā mūzika baletam "Gulbja dziesma". Sākotnēji pasūtījumā paredzēts vispārēji simfonisks opuss, taču šeit Glāss nolēma realizēt sen lolotu vēlmi uzrakstīt dubultkoncertu. Šis žanrs mūzikas vēsturē nav sevišķi izplatīts, taču ir vismaz viens piemērs, kas skan gana bieži – Johanesa Brāmsa Dubultkoncerts. Solo instrumenti Glāsam ar Brāmsu sakrīt, un varētu domāt, ka mūzikā gaidāmas arī kādas atsauces, citāti vai līdzības ar cienījamā pirmsteča darbu… šis nav tas gadījums; tieši otrādi – Glāss meklējis savu unikālu dubultkoncerta formulu.

Koncerta žanrs paredz noteiktu kompozicionālu formu un attiecības starp solistu un orķestri – bieži tās ir konkurējošas, paredz līdzvērtīgu formas posmu blakusnostatīšanu, kas parādītu solista tehnisko meistarību. Ir piemēri, kad orķestris šajā sacensībā vairs nepiedalās, bet tikai ēno un atbalsta solistu. Vēl savdabīgāks ir balanss ar diviem solistiem, kad vienlīdzīgi "jāparāda" abi. Savukārt Glāss izvēlējās vidusceļu: pirms katras daļas (vienīgais, ko komponists ir saglabājis no klasiskā koncerta žanra nosacījumiem, ir opusa dalījums trīs daļās) skan izvērsts solistu duets, kas kā prelūdija sagatavo katru nākamo daļu, kā arī dod klausītājiem iespēju baudīt katra solista muzikālo varēšanu (virtuozitāte šeit nav izvirzīta priekšplānā). Savukārt kopībā ar orķestri solisti izklausās kā pirmie vienlīdzīgo starpā, izņemot samērā retus solo posmus. Mūzikas būtību vistrāpīgāk raksturos paša komponista vārdu salikums "atkārtojošās struktūras" – tās izklāsts ir ļoti pakāpenisks, nesteidzīgs, nekonfliktējošs, pat meditatīvs, bet ar dziļu iekšējo saturu, kas atklājas, pateicoties tonālai attīstībai, nemanāmām ritmiskās pulsācijas izmaiņām un tembrāli plūstošai instrumentācijai. Kā epilogs muzikālajam stāstījumam skan pēdējais, ceturtais, solistu duets – skumjš un skarbs.

BARTOKA "BRĪNIŠĶĪGAIS MANDARĪNS"

Pirmā pasaules kara beigas un pirmie pēckara gadi Ungārijā bija sevišķi skarbi un grūti – Habsburgu dinastijas noriets, Trianonas līgums (kura rezultātā no Ungārijas bija atdalīts 71% tās sākotnējās teritorijas), revolūcijas un sacelšanās, kaimiņvalstu intervences, Mikloša Horti diktatūra. Bet tieši šajā notikumiem bagātajā laikā top otrais un populārākais Bēlas Bartoka balets "Brīnišķīgais mandarīns". Ungāru dramaturga Melhjora Lenģela librets tā laika publikai bijis visai provokatīvs – ne par velti pirmuzvedums Ķelnes operteātrī (Budapeštas operteātris vienkārši atteicās to uzvest "amorāla sižeta" dēļ) izraisīja veselu skandālu. Stāsts par trim noziedzniekiem un prostitūtu, kuri aplaupa garāmējējus, un Mandarīnu, kurš tajā iemīlas, lika konservatīviem politiķiem un garīdzniecībai aizliegt turpmākus baleta uzvedumus. Tādēļ komponists pārstrādāja baleta mūzikas materiālu un izveidoja baletsvītu, saglabājot divas trešdaļas no oriģinālas mūzikas.

Jau sākot ar pirmajām taktīm, Bartoks glezno trokšņainas un naidīgas pilsētas ainu, kurā dzirdama ratu rīboņa, mašīnu signāli un simttūkstoš cilvēku balsis – ātri, robusti, pēkšņi akordi uz nebeidzamas kustības fona. Pēc tik nepatīkamas ainavas mēs pārvietojamies uz kādu mazu ielu, kurā atrodas klaidoņu mītne; starp tiem norit strīds par naudu (agresīvas stīgu pasāžas). Viens no klaidoņiem liek meitenei nākt pie loga un pievilināt garāmējējus (metālpūšaminstrumentu saucieni); negribēdama, viņa tomēr padodas –, un sākas pavedināšanas spēle. Klarnetes solo posms ar koķetējošām intonācijām pievilina pirmo upuri – veci, kura baigo izskatu mūzikā akcentē metāla pūšaminstrumentu *glissando*. Seko meitenes deja (smeldzīgā oboja un angļu rags), bet vecis kļūst arvien nepacietīgāks, darbība intensificējas, līdz ienāk meitenes sabiedrotie un veci aplaupa (deju aprauj sinkopēti orķestra akordi un lejupejošs gājiens orķestra *tutti*). Meitene atgriežas pie loga "medīt"; viņai paveicas, un nāk otrais upuris – jauneklis. Viņš kautrējas, tā tēls muzikāli tiek zīmēts daudz maigāks, sākumā ar fagotu un vēlāk – flautu un vijoļu – šūpojošu melodiju. Bet jauneklis kļūst drošāks, ko dzirdam arī mūzikā, līdz atkal parādās klaidoņi un nozog viņa pēdējo naudu. Trešo reizi ejot pie loga, meitene pamana kādu dīvainu figūru. Viņa satraucas – klarneti pārtrauc trompešu tēma, bet stīgu un koka pūšamajos instrumentos iezogas panika. Beidzot parādās neparasts viesis – Mandarīns; viņa mēmais un izbrīna pilnais skatiens liek meitenei apmulst, ko izcili parāda orķestra *tremolo* uz metāla pūšaminstrumentu fona. Viņa sāk nesteidzīgu, koķetu deju, kurā ir dzirdamas gan elegantas koka pūšaminstrumentu frāzes, gan stīgu nopūtas, gan vulgāra trompešu uzmākšanās. Tikai orķestra steidzīgā dziņa uz priekšu (un laupītāju iebrukums) aprauj mistisko valdzinājumu, bet Mandarīns vairs negrib izlaist meiteni no savām skavām. Iestājas haoss: Mandarīns seko meitenei, viņa mūk prom, laupītāji dzenas pakaļ Mandarīnam, un orķestris skrien līdzi visiem, ne uz mirkli nepārtraucot spriedzi. Viss beidzas pēkšņi, ar triju akordu bliezieniem – laupītāji dur Mandarīnam ar dunci.

PEPĒNAS *INLANDSIS*

Komponiste Kamilla Pepēna ir franču mūzikas uzlecošā zvaigzne. Saņēmusi vairākus apbalvojumus (tostarp Pepēna ir Francijas Nacionālā ordeņa mākslā un literatūrā kavaliere), viņas skaņdarbus atskaņo pasaules vadošie orķestri (Bostonas, Čikāgas, Sidnejas, BBC, Hamburgas filharmoniskais, Francijas Radio un citi). Raksturojot savu stilu kā "franču impresionisma un amerikāņu minimālisma krustceļu", Kamillas mūzika kļūst arvien pieprasītāka – 2025. gadā to atskaņoja Bostonas Simfoniskais orķestris Tenglvudā, bet BBC pasūtīja viņai skaņdarbu festivāla *Proms* vajadzībām.

Opuss *Inlandsis* tapa 2023. gadā un kļuva par pamatu ciklam "Klimatiskā triloģija". Līdzās tam – otrais darbs *Un monde nouveau* jeb "Jaunā pasaule" un Koncerts flautai, arfai un orķestrim *Ce que raconte le vent* jeb "Ko stāsta vējš". *Inlandsis* ilustrē komponistes pārdomas par Antarktikas ledāju kūšanu. Darba nosaukumam ir skandināvu izcelsme un tā aptuvenā nozīme ir "ledāja vairogs". Autore vērš uzmanību: "2/3 no Antarktikas ledus izzūd, un atlikušai trešdaļai ir trauksmainas kušanas pazīmes." Skaņdarbs ir pārliecinošs šīs trauksmes nēsējs. Tajā apvienojas gan monumentālais ainaviskums (partitūras tembrālais plašums), gan klimata pārmaiņas, kas atainojas kā plaisājošs ledājs (trauksmainas ritmiskās figūras, piemēram, flautai), gan senatnīga dabas spēka mistika. Tomēr vislielāko iespaidu atstāj vērotāja iekšējās svārstības skaņdarba laikā – no bailēm un sašutuma līdz maldīgai absolūtai pārliecībai par gaišu nākotni. Bet tā ātri rimst, un izkususi mūzika tikai atstāj jautājumu — vai vēl ir cerība?

Tekstus sagatavojis Svjatoslavs USTENKO

Latviešu vijolniece **ELĪNA BUKŠA** ir 2012. gada Lielās Mūzikas balvas laureāte, kuras "neierobežoto iztēli un stāstnieces spējas", kā arī "absolūti pārliecinošu tehnisko veiklību un māksliniecisko individualitāti" izcēlis žurnāls *The Strad*. 2019. gadā viņa ieguvusi *Kulturkreis Gasteig* mūzikas balvu Minhenē un 2020. gadā iekļauta *City Music Foundation Artists* sarakstā Londonā. Elīna ir uzstājusies tādās ievērojamās koncertzālēs kā Vigmora zālē Londonā, Luvras *Auditorium*, Parīzes filharmonijā, Hamburgas *Laeiszhalle*, *Palais de Beaux Arts* Briselē. Viņa ir regulāra Valonijas festivāla Beļģijā, Reingavas mūzikas festivāla Vācijā, festivāla *Rencontres Musicales d'Évian* Francijā, Marvao Starptautiskā mūzikas festivāla Portugālē un citu festivālu dalībniece. Kā soliste Elīna ir uzstājusies ar tādiem orķestriem kā *I Virtuosi del Teatro alla Scala*, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris, *Sinfonietta Rīga*, *Sinfonia Varsovia*, Lježas Karaliskais filharmoniskais orķestris, Tatarstānas Nacionālais simfoniskais orķestris, Konstances Dienvidrietumvācu filharmoniskais orķestris, Bādreihenhallas filharmoniskais orķestris, Maskavas kamerorķestris *Musica Viva* un Kansajas filharmoniskais orķestris. Elīna ir uzstājusies kopā ar pianistiem Mariju Žuau Pirešu, Frenku Breiliju, vijolniekiem Midori, Ogistēnu Dimē un Robiju Lakatošu, altistu Žerāru Kosē, ar čellistiem Geriju Hofmanu un Anrī Demarketu, "Modiljāni" kvartetu, "Kalidora" kvartetu, *Hermès* kvartetu un citiem pazīstamiem mūziķiem un ansambļiem. Māksliniece ir ieskaņojusi Sensānsa un Lalo vijolkoncertus ierakstu firmā *Alpha*. Par ieguldījumu savā izglītība Elīna ir bezgala pateicīga vairākiem skolotājiem un padomdevējiem. Vijoles spēli viņa sāka apgūt piecu gadu vecumā un turpināja mācības pie Ogistēna Dimē Karalienes Elizabetes Mūzikas kapelā Beļģijā. 2017. gadā viņa uzsāka studijas pie Kristofa Popena Minhenes Mūzikas un teātra augstskolā, tās turpinot pie pazīstamās vijolnieces Midori un daudz gūstot Anas Čumačenko meistarklasēs. Līdzās solistes karjerai Elīna interesējas par skaņas un smaržas mijiedarbi. Viņa ir kuratore projektam, kas saistīts ar mūziku un parfīmu. Elīna Bukša spēlē 1790. gadā būvētu *Joseph&Antonio Gagliano* instrumentu un *Sartori* vijoles lociņu, ko viņai laipni aizdevis privāts mecenāts.

KRISTAPS BERGS ir dzimis mūziķu ģimenē un jau agrā vecumā izrādīja savu aizraušanos ar mūziku. Parādot sevi akadēmiskās mūzikas ainā kā virtuozu un muzikāli nobriedušu profesionāli, Kristaps ir nonācis pasaulē prestižākajās koncertzālēs, kuru skaitā ir arī Kārnegī zāle Ņujorkā, Volta Disneja zāle Losandželosā, Vīnes *Musikverein* un *Konzerthaus*, Amsterdarmas *Concertgebouw*, Karaliskā Alberta zāle un Karaliskā festivālu zāle Londonā un Santori zāle Tokijā. Mūziķis sniedzis koncertus Austrijā, Vācijā, ASV, Japānā, Francijā, Dānijā, Zviedrijā, Holandē, Horvātijā, Izraēlā, Šveicē, Lihtenšteinā un citur. Sadarbojies ar orķestri *iPalpiti*, kamerorķestri *Sinfonia Concertante*, *Sinfonietta Rīga*, strādājis ar diriģentiem Andri Nelsonu, Eduardu Šmīderu, Andri Vecumnieku, Normundu Šnē un Heinrihu Šifu.

Kā solists Kristaps debitēja 2005. gadā kopā ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri maestro Andra Nelsona vadībā, atskaņojot Kamila Sensānsa Čellkoncertu laminorā. Tajā pašā gadā viņam bija iespēja strādāt ar izcilo maestro Mstislavu Rostropoviču, kurš spēcīgi iedvesmojis Kristapa tālāko attīstību. 2006. gadā Kristaps tika pieņemts prestižajā Vīnes Mūzikas un mākslas universitātē, kur viņš studēja pie profesora Reinharda Latzko. 2011. gadā Kristaps tika uzņemts slavenā čellista un diriģenta Heinriha Šifa klasē. Paralēli studijām Vīnē, Kristaps ir piedalījies daudzās meistarklasēs visā Eiropā pie tādiem mūziķiem kā Dāvids Gerings, Franss Helmersons, Annerss Bleisma, Arto Noras un citiem. Savukārt Latvijā Kristaps mācījies pie Dianas Ozoliņas, Eleonoras Testeļecas un Ligitas Zembergas, kuras viņu sagatavojušas starptautiskam līmenim. Kristaps ir arī vairāku nacionālu un starptautisku konkursu laureāts, tostarp 1. vietas ieguvējs Johannesa Brāmsa konkursā 2008. gadā, 1. vietu saņēmis arī Kārļa Davidova konkursā 2006. gadā un 1. vietu Augusta Dombrovska konkursā 2005. gadā. Viņš ir saņēmis balvas no Latvijas Republikas Kultūras ministrijas par izciliem panākumiem un Latvijas mūzikas popularizēšanu pasaulē. 2016. gadā Vīnes Mūzikas un mākslas universitāte mūziķim piešķīra izcilības balvu par augstiem sasniegumiem studijās. Pateicoties dāsnam privātam sponsoram, Kristaps spēlē uz īpaša Lorenco Ventapanes 1836. gadā Neapolē būvēta instrumenta. Bergs guvis orķestra pieredzi un regulāri sadarbojas ar Amsterdamas *Concertgebouw* orķestri, "Vīnes filharmoniķiem" un Eiropas kamerorķestri. No 2016. līdz 2025. gadam Kristaps pildīja koncertmeistara pienākumus Briseles filharmonijas orķestrī.

ŽILJĒNS MASMONDĒ ir viens no ietekmīgākajiem savas paaudzes franču diriģentiem. Viņa reputācija pēdējo sezonu laikā ir nostiprinājusies, kritiķiem augstu novērtējot viņa veiksmīgos un inovatīvos koncertus un operas, ko atskaņo Žiljēna dibinātais kolektīvs *Les Apaches !*. Viņš izveidojis starptautisku karjeru un kā viesdiriģents uzstājies ar pasaules vadošajiem orķestriem: Parīzes orķestri, Francijas Nacionālo orķestri, Montekarlo FO, Lježas Karalisko FO, *Tonkünstler* orķestri, Krievijas Valsts SO, Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, *Sinfonia Varsovia*, Kvebekas SO, Lozannas kamerorķestri, Neapoles *Teatro di San Carlo* orķestri un Veronas filharmonijas teātra orķestri. Īpaša atzinība veltīta Žiljēna Masmondē instinktīvajai muzikalitātei, enerģijai un spējai iedvesmot mūziķus, atskaņojot daudzveidīgu repertuāru. Iesaistījies virknē dažādu projektu, diriģējot gan plašu simfonisko un operas repertuāru, gan laikmetīgos jaundarbus, kā arī ceļot gaismā mazāk zināmas franču komponistu partitūras. Masmondē izceļas ar ievērojamu darbību jaunās mūzikas popularizēšanā un radošu koncertprogrammu izveidē. Viņš regulāri pasūta un iestudē mūsdienu komponistu darbus, izvēloties neparastus koncertformātus un neierastas skatuves plašākas auditorijas sasniegšanai. Šajā radošajā garā viņš dibinājis ansambli *Les Apaches !*, kas

pēdējos gados kļuvis par vienu no aizraujošākajiem un modernākajiem šāda veida kolektīviem Francijā. Ansambļa māksliniecisķajā kolektīvā Masmondē veido nemitīgu dialogu starp laikmetīgo daiļradi un klasisko repertuāru, katrai programmai piešķirot starpdisciplināras ievirzes. Viņš regulāri sadarbojas ar video māksliniekiem, režisoriem, aktieriem, horeogrāfiem, virtuālās realitātes māksliniekiem un rakstniekiem, veidojot unikālus koncertuzvedumus. Sensāciju izraisīja *Street Art* iestudējuma pirmizrāde Parīzes Orsē muzejā, kas apvienoja Stīva Reiha mūziku, trīs laikmetīgos skaņražus un parkūristu priekšnesumus un tika translēts *Arte Concert* kanālā. Viens no viņa jaunākajiem projektiem ir imersīva Ravela mūzikas programma ar pirmizrādi 2025. gadā Parīzes Šatlē teātrī un vēlāk starptautiskā koncerttūrē. Masmondē ir ierakstījis vairākus albumus sadarbībā ar tādiem ierakstu namiem kā *Sony Music*, *Warner Classics*, *Aparté Music* un *Claves Records*. Īpašu kritiķu atzinību un vairākus apbalvojumus ieguvis viņa vadītais Florāna Šmita "Salomes traģēdijas" ieraksts ansambļa *Les Apaches !* izpildījumā (*B Records*). Žiljēna pieejā būtiski elementi ir pieejamības vairošana un izglītošana, tādēļ viņš regulāri piedalās uz klausītāju loka paplašināšanu vērstos projektos, piemēram, koncertējot jauniešiem, ieslodzījuma vietās un sociāli mazaizsargātām klausītāju grupām. Paralēli koncertdarbībai Masmondē strādā par diriģēšanas pasniedzēju Alfreda Korto Mūzikas institūtā Parīzē, kur viņš vada starptautisku studentu klasi, turpinot tradīcijas, ko savulaik iedibinājuši Šarls Minšs, Žans Furnē un Pjērs Dervo. Pavadījis trīs ļoti veiksmīgas sezonas (2011–2014) Parīzes orķestrī kā Pāvo Jervi asistents – viņš vēl aizvien ir viens no Masmondē aktīvākajiem atbalstītājiem –, Žiljēns Masmondē ir sadarbojies ar tādiem pasaules līmeņa diriģentiem kā Herberts Blomšteds, Luijs Langrē, Kristofs fon Dohnāņi, Jutaka Sado, Deivids Cinmans un Bertrāns de Bijī.

DOUBLE CONCERTO BY GLASS

The music of American composer Philip Glass remains a rare and exquisite delight for Latvian concert halls. Yet, in 2025 alone, it has featured at least twice – on 27 April at the Riga Circus upon the initiative by the Foundation for the Development of Music and Arts *Balsis*, and again on 18 July at the Cēsis Art Festival. While those earlier concerts showcased Glass' chamber works, this time music lovers will be offered a symphonic opus: the Double Concerto for Violin, Cello, and Orchestra, composed in 2010 upon commission by the Netherlands Dance Theatre to accompany the ballet *Swan Song*. Originally, the commission calls for a purely symphonic work, but Glass decides to fulfil a long-cherished wish to write a double concerto. This genre is not particularly common in music history, though there is one frequently heard example – the Double Concerto by Johannes Brahms. Glass' choice of solo instruments mirrors that of Brahms, which might imply certain references, quotations, or parallels with his distinguished predecessor's score – yet this is not the case. On the contrary, Glass seeks his own unique formula for the double concerto.

The concerto genre presupposes a particular composition structure and a specific relationship between the soloist and the orchestra – often competitive, juxtaposing equivalent sections to display the soloist's technical brilliance. In some cases, this rivalry diminishes, and the orchestra simply accompanies and supports the soloist. Balancing two soloists poses an even greater challenge, as each must receive equal prominence. Glass, however, chooses a middle ground: retaining from the classical concerto only its three-movement form, he precedes each movement with an extended duet between the soloists, serving as a prelude to each ensuing movement and allowing the audience to appreciate the musical abilities of each soloist (virtuosity is not at the forefront here). When they join the orchestra, the soloists are the first among equal partners, with only occasional moments of individual prominence. The music unfolds through what Glass himself calls "repetitive structures" – gradually evolving, unhurried and non-confrontational, even meditative, yet rich in inner depth, revealed through tonal development, subtle shifts in rhythmic pulse, and an instrumentation of fluid timbres.

THE MIRACULOUS MANDARIN BY BARTÓK

The end of the First World War and the years that follow are a particularly harsh and turbulent time in Hungary with the collapse of the Habsburg dynasty, the Treaty of Trianon (severing 71 % of Hungary's original territory), revolutions and uprisings, foreign interventions, and the dictatorship of Miklós Horthy. Yet, it is in this restless period that Béla Bartók composes his second and most famous ballet, *The Miraculous Mandarin*. The libretto by Hungarian playwright Melchior Lengyel proves highly provocative for audiences of the time – when the Budapest Opera refuses to stage the work due to its "immoral plot", the premiere instead takes place at the Cologne Opera, where it immediately causes a scandal. The story of three criminals and a prostitute who lure passers-by to be robbed – and of the Mandarin who falls in love with her – prompts conservative politicians and the clergy to ban further performances. In result, Bartók reworks the score into a ballet suite, preserving two-thirds of the original ballet music.

From the opening bars, Bartók paints a noisy, oppressive cityscape: the rattle of carts, the blare of car horns, the restless hum of thousands of voices – all rendered through rapid, robust, sudden chords against a backdrop of constant motion. The unsavoury scene then narrows to a dingy street where tramps quarrel over money (evoked by jagged strings). One of them orders the girl to the window to lure passers-by (brass interjections). She resists, but finally yields – and the game of seduction begins. A clarinet solo with playful, teasing inflections draws in the first victim, an old rake, his appearance marked in music by a brass glissando. The girl dances (aching oboe and English horn), yet the old man grows increasingly impatient, driving the tension to a breaking point when the tramps rush in and rob him (the dance collapses into syncopated chords and a plunging orchestral tutti). The girl returns to the window to "hunt". This time, she attracts a young man, shy and uncertain, his music tenderly shaped by the bassoon, and later the flute and violins, in a gently swaying melody. He, too, becomes more confident, and so does the music – until, once again, the tramps appear and strip him of his last coins. In the third attempt at the window, the girl sees a strange figure. Anxiety ripples through the orchestra: the clarinet is cut short by the trumpets, while the strings and woodwinds succumb to panic. Finally, the strange Mandarin steps into view – his gaze, silent and amazed, immobilises the girl, perfectly rendered by the orchestra's tremolo with brass background. She begins an unhurried and coquettish dance, accentuated by elegant woodwind expressions, sighing strings, and vulgar trumpet advances. But the dream-like trance soon shatters – the orchestra surges forward, the robbers burst in, yet the Mandarin refuses to let the girl go. Chaos ensues: the Mandarin pursues the girl, the girl flees, the robbers pursue the Mandarin, and the orchestra drives them all in relentless pursuit. Suddenly, an abrupt end with three violent chords – the robbers stab the Mandarin.

INLANDSIS BY PÉPIN

Composer Camille Pépin is one of the brightest rising stars in contemporary French music. A recipient of numerous awards, including the Knight of the Order of Arts and Letters, Pépin's works are performed by the world's leading orchestras (Boston, Chicago, Sydney, and the BBC symphony orchestras, Hamburg and Radio France philharmonic orchestras, among others). Describing her own style as standing at the crossroads of French impressionism and American minimalism, Pépin continues to attract international attention: in 2025, the Boston Symphony Orchestra performs her music at Tanglewood, while the BBC commissions a new work for the Proms.

Inlandsis, written in 2023, became the first part of Pépin's *Climatic Trilogy*, which also features *Un monde nouveau* (*A New World*) and the Concerto for Flute, Harp, and Orchestra, *Ce que raconte le vent* (*What the Wind Says*). The opus *Inlandsis* presents the composer's reflections on the melting of Antarctic glaciers, while its title comes from a Scandinavian term meaning "inland ice". Pépin stresses: "Two-thirds of ice sheets have already broken away from Antarctica; the remaining third is showing alarming signs of disintegration." The composition is a powerful musical depiction of this sense of alarm. It combines monumental scenic breadth (the vast timbral landscape of the score) with the portrayal of climate change as a cracking glacier (restless rhythmic figures, for instance, in the flute), and the mysticism of an ancient force of nature. Yet, the most striking impression arises from the listener's own inner fluctuations as the work unfolds – from fear and outrage to absolute, even if deceptive, confidence in a radiant future. But this too soon dissolves and, as the music melts away like ice, a lingering question remains – is there still hope?

Svjatoslavs USTENKO,
translated by Santa Elīna KAULIŅA

ELĪNA BUKŠA, Latvian concert violinist and the Winner of the Latvian Great Music Award 2012, is described by The Strad Magazine as having "capacity for fantasy and storytelling", and being "highly persuasive in technical agility and individuality". She was the winner of the 2019 Kulturkreis Gasteig Musikpreis in Munich, and in 2020, she was selected to join the roster of City Music Foundation Artists in London. She has appeared in numerous major concert halls, including the Wigmore Hall in London, Auditorium du Louvre in Paris, Laeiszhalle in Hamburg, the Palais de Beaux Arts in Brussels, Philharmonie Luxembourg. She has performed in such festivals as the Festival de Wallonie, Rheingau Musik Festival, Rencontres Musicales d'Évian, Aix-en-Provence festival, the Marvao International Music Festival, among others. As a soloist, Elīna has performed with many orchestras, including I Virtuosi del Teatro alla Scala, the Latvian National Symphony Orchestra, Sinfonietta Riga, Sinfonia Varsovia, the Orchestre Philharmonique Royal de Liège, Tatarstan National Symphony Orchestra, Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz, Bad Reichenhall Philharmonie, *Musica Viva* Chamber Orchestra Moscow, and the Kansai Philharmonic Orchestra. She has recorded Saint-Saëns and Lalo violin concerti for the Alpha label. Elīna has performed alongside such artists as Maria João Pires, Midori, Augustin Dumay, Frank Braley, Gary Hoffman, Gérard Caussé, Abdel Rahman, El Bâcha, Roby Lakatos, the Modigliani Quartet, Calidore String Quartet, Hermès Quartet and others. She is the first violin of Paris based Quatuor Lakmé.

She began playing the violin at the age of five in the class of legendary teacher Ojārs Kalniņš in Latvia before proceeding to study at Belgium's Queen Elisabeth Music Chapel under the direction of Augustin Dumay. In 2017 she began studying with Christoph Poppen at the Hochschule für Musik und Theater München. She has continued her studies with the renowned violinist Midori and has benefitted from masterclasses with Ana Chumachenco.

Alongside her career as a concert soloist, Elīna is interested in the interplay of sound and smell, and is curating a project centred on music and perfume. Elīna plays a 1790 Joseph & Antonio Gagliano violin and Eugène Sartory bow, kindly on loan from Mr. C. Kuhn.

KRISTAPS BERGS was born in the family of musicians and already in early age showed his passion for music. Cello playing has brought Kristaps to most prestigious music venues like Carnegie Hall in New York, Walt Disney Concert Hall in Los Angeles, Vienna Musikverein, Vienna Konzerthaus, Amsterdam Concertgebouw, Royal Albert Hall and Royal Festival Hall in London, Suntory Hall in Tokyo to name a few. Kristaps made his debut as a soloist with the Latvian National Symphony Orchestra and maestro Andris Nelsons in 2005. The same year he had the opportunity to work with great maestro Mstislav Rostropovich, who did inspire Kristaps further development. In 2006 Kristaps was accepted in the prestigious University for Music and Performing Arts in

Vienna where he studied with Reinhard Latzko. In 2011 Kristaps was accepted into the class of famous cellist and conductor Heinrich Schiff. Next to his studies in Vienna, Kristaps participated in many masterclasses all across Europe with artists like David Geringas, Frans Helmerson, Anner Bylsma, Arto Noras, Valter Dešpalj and others. Kristaps is a winner of numerous national and international competitions including 1st prize in Johannes Brahms competition in 2008, 1st prize in Carl Davidov competition in 2006 and 1st prize in August Dombrovsky competition in 2005. He also has received several prizes from Latvian Ministry of Culture for an outstanding success and promotion of Latvian music culture. Currently Kristaps holds principal Cello position in Brussels Philharmonic. He also regularly works as a guest member with Vienna Philharmonic, Amsterdam Concertgebouw Orchestra and Chamber Orchestra of Europe. Thanks to a generous private sponsor Kristaps performs on very special and precious cello by Lorenzo Ventapane from Naples, Italy dating from 1836.

JULIEN MASMONDET is amongst the most respected French conductors of his generation. His reputation was affirmed during the last seasons by the universal critical acclaim garnered in response to his hugely successful innovative concerts and operas performed by the ensemble he founded, Les Apaches !. Julien has established an international career appearing as guest conductor with major orchestras such as the Orchestre de Paris, Orchestre National de France, Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo, Orchestre Philharmonique Royal de Liège, Tonkünstler Orchester, New Russia State Symphony Orchestra, Latvian National Symphony Orchestra, Sinfonia Varsovia, Orchestre Symphonique de Québec, Orchestre de Chambre de Lausanne, Orchestra del Teatro di San Carlo, Orchestra del Teatro Filarmonica di Verona. Praised for his instinctive musicality, his energy and ability to inspire musicians in a wide repertoire, he is engaged in a multitude of projects, conducting a large symphonic and operatic repertoire alongside new contemporary works and championing lesser-known works by French composers. Recognised for his strong commitment to new music and for its inventive programming, Julien Masmondet regularly commissions and creates works by living composers while imagining innovative concert formats and investing in unusual places to reach new audiences. In this creative dynamic, he founded Les Apaches !, one of the most exciting and adventurous ensembles to emerge in France in recent years. With a select group of artists, he establishes a constant dialogue between today's creation and the works of the past, and enriches each project with artistic crossovers. He regularly collaborates with videographers, directors, actors, choreographers, virtual reality artists and writers on unique shows. The premiere of Street Art, a live performance of Steve Reich's music, three contemporary composers and free-runners, captured by Arte Concert in Musée d'Orsay, caused a sensation. He is currently preparing an immersive

Ravel project that will premiere in Paris in 2025 at the Théâtre du Chatelet and on international tour. Julien has recorded several records for labels such as Sony Music, Warner Classics, Aparté Music, Claves Records. His recording of *La Tragédie de Salomé* by Florent Schmitt with Les Apaches ! on B Records is acclaimed by critics and has received multiple awards. Sharing and teaching is an important part of Julien's approach, which has led to his involvement in projects striving to reach a greater number of people, for example music for young audiences, concerts in prison, or for the benefit of disadvantaged groups. He is also conducting professor at the École Normale de Musique Alfred Cortot in Paris where he leads a class of international students in the tradition inherited from Charles Munch, Jean Fournet, and Pierre Dervaux. After a very successful three-season term at the Orchestre de Paris from 2011 to 2014 as assistant conductor to Paavo Järvi, who remains one of his most active supporters, Julien has worked with leaders such as Herbert Blomstedt, Louis Langrée, Christoph von Dohnanyi, Yutaka Sado, David Zinman, and Bertrand de Billy.

TUVĀKIE KONCERTI

Ceturtdien, 13. novembrī, plkst. 12.00 un 19.00 Rīgas Kongresu namā

SIMFONISKAIS HITS AR GORAN GORA. URBĀNĀ SIMFONIJA UN HIPHOPA DEJA

Stāstnieks **GORAN GORA**
Režisors **ROBERTS RUBĪNS**
Dramaturgs **JĀNIS JOŅEVS**
Mākslinieks **KRIŠS SALMANIS**
Animators **PAULS POIKĀNS**
Dejotāji: **MAIJA KAPRALOVA, SOFIJA GEDZEŅUKA, ANASTASIJA JASVINA, ALEKSEJS ROZĪTS, ALVIS ŠVARCS, AKSELS ŠĒLDERS**
Multiinstrumentālists **RICK FEDS**
Īpašais viesis **MATĪSS ŠTEINERTS**
LATVIJAS NACIONĀLAIS SIMFONISKAIS ORĶESTRIS
Diriģents **JĀNIS STAFECKIS**

PROGRAMMĀ:
Ārona KOPLENDA, Leonarda BERNSTAINA, Džordža GĒRŠVINA mūzika

Sestdien, 22. novembrī, plkst. 11.00 un 14.00 Rīgas Kongresu namā

LENESONA LIELĀ DABAS EKSPEDĪCIJA

Aktieri **ANASTASIJA REKUTA-DŽORDŽEVIČA, AGRIS NĀTRE, ARTŪRS PUTNIŅŠ**
Režisore **PAULA PĻAVNIECE**
Dramaturgs **KLĀVS MELLIS**
Māksliniece **AUSTRA SNIĶERE**
LATVIJAS NACIONĀLAIS SIMFONISKAIS ORĶESTRIS
Diriģents **ANDRIS VECUMNIEKS**

PROGRAMMĀ:
Pētera BARISONA, Kloda DEBISĪ, Jāņa MEDIŅA un citu komponistu mūzika

Piektdien, 28. novembrī, plkst. 19.00 Rīgas Kongresu namā
Sestdien, 29. novembrī, plkst. 16.00 Koncertzālē "Cēsis"

LNSO, RAHMAŅINOVS, STRAVINSKIS UN GRĪNUPS

DAUMANTS LIEPIŅŠ – klavieres
Diriģents **JĀNIS LIEPIŅŠ**

PROGRAMMĀ:
Artūrs GRĪNUPS Devītā simfonija
Igors STRAVINSKIS Svīta no baleta "Ugunsputns"
Sergejs RAHMAŅINOVS Trešais klavierkoncerts

PIESAKIES
LNSO JAUNUMIEM

LNSO ŠOVAKAR | LNSO TONIGHT

Vieskoncertmeistare | Guest Concertmaster
Veerle Houbraken

Pirmās vijoles | I violins
Aleksejs Bahirs, Sandis Šteinbergs,
Darja Smirnova, Inese Štrāle,
Aija Frišenfelde, Liene Neija-Kalniņa,
Terēze Zīberte-Ijaba, Vizma Laura Agloniete,
Indulis Cintiņš, Oskars Siliņš,
Margarita Ogibalova, Lāsma Vītola,
Jevgenija Otroško, Pāvels Noskovs

Otrās vijoles | II violins
Arvīds Zvagulis, Ilze Pence,
Inga Puķīte, Beāte Račko,
Emīlija Bukša, Liene Briede,
Anete Liberte, Agnese Kanniņa,
Marta Jurjāne, Ērika Hrustaļova,
Arina Bardova, *Anna Ianovskaia*

Alti | Violas
Pēteris Trasuns, Arigo Štrāls,
Liene Martinsone, Katrīna Krašauska-Krauze,
Einārs Roževics, Lauma Visendorfa,
Tatjana Ļebedeva, Jevgenija Gorbunova,
Paula Kronentāle, Santa Circene

Čelli | Cellos
Diana Ozoliņa, Mareta Prikule,
Jānis Rinkulis, Zane Guļāne,
Ainārs Paukšēns, Mārtiņš Turss,
Maksims Skibickis, Pauls Ēriks Skujiņš

Kontrabasi | Double basses
Oskars Bokanovs, Raivo Ozols,
Viktors Veļičko, Kristaps Pētersons,
Viktors Stankevičs, Gustavs Vilsons

Flautas | Flutes
Maija Zandberga, Ilze Urbāne,
Anete Toča

Obojas | Oboes
Egils Upatnieks, Dainis Cimermanis,
Anastasija Januševska

Klarnetes | Clarinets
Mareks Pinta, Sigurds Lallo, Alise Gavare

Fagoti | Bassoons
Jānis Semjonovs, Raimonds Gulbis,
Aleksandrs Žiguļičs

Mežragi | Horns
Artūrs Šults, Māris Evelons,
Kalvis Etkins, Mikus Runka

Trompetes | Trumpets
Jens Emil Holm, Kristians Kalva,
Jānis Frīdenfelds

Tromboni | Trombones
Kaspars Majors, Artūrs Hrustaļovs,
Artūrs Bērziņš

Tuba | Tuba
Raivis Māgurs

Sitaminstrumenti | Percussion
Edgars Vaivods, Elīna Endzele,
Mikus Bāliņš, Elvijs Endelis,
Elīss Balcers, Edgars Zaurs

Arfa | Harp
Elizabete Gulbe